

# Dünden Bugüne Üniversitede Türban

Tahir HATIPOĞLU<sup>(\*)</sup>

Üniversitede tesettür ve telebbüs (örtünme ve giyinme) son yirmi yılın bitmez konusudur. Bitmemesinin nedeni siyasal amaçlı olmasıdır. Bu konu, ne yazık ki, laik kurum olan üniversiteyi yormuştur. Son yıllarda türbancı öğrenci ve kişiler telebbüste (giyinmede) ödün vermişlerdir. Çarşaf ve çuval biçimindeki giysileri bırakmışlardır. Yırtmaçlı etek bile giyer duruma gelmişlerdir. Ne var ki, tesettürün aracı türbandan ise ödün verilmemektedir. Çünkü türban, Müslümanlığın siyasallaşmasında ayakta kalan tek semboldür.

Erkekler de İslamcı olduklarını, eşlerine yükledikleri bu sembolle ifade etmektedirler. Normalde erkeklerin de sarık sarmaları gerekir. Ancak bunlar İslamcı olmanın giysideki zorluğunu yaşamak istemiyorlar. Her alanda olduğu gibi kadınlar bedel ödemektedirler. Beyinler öylesine zincirle bağlanıyor ki, üniversiteli kız öğrenciler, her alanda olduğu gibi burada da kendilerini sorgulamıyorlar. Bu nedenle siyasal İslamcılar için türban "olmazsa olmaz" değerdir.

Zaman içinde türban ile başörtü sözcükleri arasında anlam farklılığı doğmuştur. Türban, Fransızca'dan Türkçe'ye geçmiş ve siyasal İslam'da sembol (belirtke) kabul edilen örtüdür. Çok özel örtünme biçimi vardır. Ba-

---

<sup>(\*)</sup> Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) Genel Başkanı

şörtü ise, Türk toplumunda kadınların geleneksel olarak başlarına geçirdikleri ve saçlarının bir kısmının gösterilmesine izin veren örtüdür. Başörtüsü bu bağlamda hiçbir zaman dinsel bir simge olmamıştır. Türbancılardan bazıları, "annelerimiz de başlarını örtüyordu" derken, gerçekte yalan söylemiş olmaktadır. Oysa, annelerimiz ve nenelerimizin örtüleri bugünkü türbancılardan örtülerine hiçbir zaman benzememiştir.

Türban, Meşrutiyet Devrimi'nden beri siyasal İslamın ve gericiliğin aracı olmuştur. Bunu bilen M. Kemal, daha Erzurum Kongresi sırasında, Mazhar Müfit'in not defterine, kurtuluştan sonra yapacağı işleri sıralarken, üçüncü sırada "Üç: Tesettür kalkacaktır" sözünü yazdırmıştır.

### Üniversitede tesettür

Üniversitede tesettür, kızların üniversiteye adım attıkları 1915 yılında sorun olmaya başlamıştır. Bu yıllarda kız öğrenciler, bugünkünün tersine, başörtüyü (türban) çıkarmak için savaşım vermişlerdir. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Selim Sırrı Tarcan gibi öğretim üyeleri ve aydınların desteğini alan öğrenciler, başlarını açma savaşımı vermişlerdir. Kılıçzade Hakkı (1872-1960) "Kadın ve Tesettür Meselesi" başlıklı yazısını, "Haydi softa efendiler biraz cesur olunuz. Mesele sizi korkuttuğu kadar korkunç değildir" sözleriyle bitirmiştir. Darülfünun Rektörü Ahmet Naim Bey, 1919 yılında, öğrencileri destekleyen öğretim üyeleri olduğunu sadrazama şikayet etmiştir. Sadrazam ve Maarif Nazırı kontrol için darülfünuna kadar gelmiştir.

Gazeteci Sabiha Sertel, bu zihniyeti "kara tehlike" olarak nitelemiş ve karşı çıkmıştır (1). Sonuçta, kızların verdiği savaşım, daha giysi devriminden önce başarıya ulaşmış ve başörtü kendiliğinden 1924'te ortadan kalkmıştır. 1924 yılında Tıp Fakültesi'ne giren Prof. Dr. Kamile Şevki Mutlu'nun, öğrencilerin başörtüye tepkisini şöyle anlatmıştır (2):

"... Hülasa, memlekette henüz tesettür meselesi hallolamamış olduğundan, bu talebeler sokak kıyafetlerini fakülte içinde de muhafaza etmek zorunda idiler. Umumiyetle, yüz ve eller dışında, vücudun her tarafının gizlenip saklanmasına itina gösteriliyordu. Bir gün, kimya laboratuvarında, pratik çalışmalarında bulunurken, kız talebelerden biri, başındaki türban şeklindeki örtüyü çıkarıp attı ve sıkıntılı bu çalışma vaziyetinden kendini kurtardı. Kısa bir zamanda arkadaşları da onu takip etti..."

Burada şunu görüyoruz. Öğrenciler, daha giysi devrimi olmadan, Cumhuriyet'in ruhuna uygun olarak tesettüre tepki duymuşlar ve başörtüden kurtulmuşlardır.

Gazi M. Kemal de 1925'te Bursa Türk Ocağı'nda yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

*"... İnsanlar medeni olmayan kılık altında kişisel ve bilimsel değerlerini kaybederler... Hanımlarda erkekler gibi şapka giymelidirler. Başka türlü hareket etmemize imkan yoktur. İşte size bir misal: Bu başla medeni bir hanım Avrupa'ya gidip insan içine çıkamaz..."*

Şapka giyilmesi hakkındaki yasanın görüşülmesi sırasında TBMM'nde yasaya karşı çıkan Nurettin Paşa'ya Antalya Milletvekili Rasih Hoca'nın söylediklerini, Velidedeoğlu şöyle aktarmıştır (4):

*"... Ayağınızdaki pantolon, boynunuzdaki kravat-yakalık, üstünüzdeki gömlek vesaire yoktu. Bunları kabul edip giydiniz de başınıza şapka giyeceğiniz zaman mı aklınız başınıza geldi?"*

Aynı sözleri bugün de söylemek olasıdır. Yaşamın her yanında İslama aykırı giysileri giyenler ve davranışları yapan öğrenciler ve İslamcılar, türbanda direnmelerini sürdürmektedirler. Bunun tek nedeni siyasal simge olması ve simge olarak kala kala tek bunun kalmasıdır.

Alman Prof. Dr. Fritz Arndt (1885-1969), 1915-1918 yıllarında Darülfünunda kimya dersleri vermiş bilimcidir. Dr. Arndt, 16 yıl sonra Üniversite Devrimi'nde (1933) Türkiye'ye yeniden gelmiştir. Yıllar sonra yazdığı anılarında tesettürle ilgili değişimi şöyle anlatmıştır (4):

*"... Kız öğrenciler dersleri salonun arkasında örtülü bir kısımda dinlerlerdi. 16 yıl sonra tekrar Türkiye'ye geldiğimde örtülü kısım artık yoktu. Türk hanım öğrenciler giyimlerindeki şıklıkla her Avrupalı hanımla boy ölçüşebilirdi..."*

Fransız Türkolog Prof. Dr. İren Melikoff da benzer gözlemini şöyle anlatmıştır (5):

*"... 1941 yılında Türkiye'ye geldiğimde türbanlılar yoktu. Hatta o zamanlar camiler de boştu. Ama bu demek değildi ki, Türkiye'de Müslümanlar yoktu. İstanbul'da, Ankara'da, Mersin'de kadınların sade ve modern giyinişleri beni açıkça şaşırtmıştı... Giysilerin sembollere dönüştürülmesi, politik bir faaliyet, gösterişe dayalı biçimsel bir duruşun ifadesidir... Bu gibi tuhaf davranışları yeni bir dine girenler ya da dinini özellikle vurgulamak isteyenler yapıyor..."*

### **Bugünlere geliş**

Görüldüğü gibi geçmişte bugünün tersine üniversiteli kızlar örtünmeye karşı direnmişlerdir. O yılların direnen kızlarından yadsınamayacak sayıda ki bölümü, günümüz Türkiye'sinde ne yazık ki örtünmek için direnmektedir. Çağdışılığın, geriliğin ve gericiliğin simgesi olan türban, aynı zamanda siyasal İslam'ın bayrağı durumuna getirilmiştir. Daha doğrusu din siyasal-

laştırılmıştır. Dinin "günah" olarak bilinen pek çok kuralını çiğneyen genç kızlar, her nasılsa saçlarını gösterdiklerinde, büyük günah işleyeceklerine inandırılmışlardır. Sadece bu olgu bile, bu biçim örtünmenin simge olarak kullanıldığına kanıttır. İşin ilginç yanı erkekler için bu şekil sıkıcı bir örtünme ve giyinme yoktur. Kendilerini her konuda olduğu gibi sıkıcı giyim ve yaşam biçiminden kurtarmışlardır.

Uzun yıllar sonra, çarşaf ve başörtü konusu, 27 Mayıs 1960 Devrimi'nde bir çeşit Devletin politikası olarak gündeme gelmiştir. Bu da üniversitedeki öğrenci için değil, sokaktaki kadın içindir. 27 Mayıs Devrimi'nin İstanbul Valisi General Refik Tulga, Mustafa Kemal Derneği aracılığı ile, İstanbul çevresindeki köylerde ve semtlerde manto, pardösü ve eşarp dağıttırılmıştır. Amaç, çarşaf yerine başörtüyle örtünmeyi sağlamaktır. O yıllarda başörtü kabul edilen ve yüzü açıkta bırakan eşarp siyasal bir belirtke olmaktan uzaktır. Dernek, 24 Ağustos 1960 tarihinde "Çarşafı Mücadele Haftası" düzenlemiştir (6). Bu yıllarda çarşafsız olmak modernliğin bir simgesi kabul edilmiştir.

Manto ve eşarp, 1965'ten sonra üniversite öğrencilerinde bugünkü türban şeklinde hortlamıştır. Soğuk savaş döneminin 1971 ve 1980 askeri darbeleri türbancı siyasal görüşlere destek vermiştir. Özellikle üniversiteye giden kızlarda artış görülmüştür. Dinci çevrelerce iyi tanınan Gazeteci Mehmet Şevki Eygi, öğrencilerdeki bu tabloyu, "*Kızlarını okula göndermeyen muhafazakar Müslüman ailelerin okumaya başlaması*" şeklinde açıklamıştır. Bu sav bir ölçüde doğru olsa da, bunun asıl nedeni, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı duranların, dış güçler tarafından desteklenmesidir. Oysa, Cumhuriyet'in ilk yıllarında muhafazakarlık daha güçlüdür. Buna karşın, o yıllarda okumuş kız olmak "*başını açan kız olmak*" şeklinde anlaşılmıştır. Köylerde anneler okuyan çocuklarına, "*Sen okuyorsun başını aç*" diyecek kadar ileri gitmişlerdir. Çünkü, Cumhuriyet'in ruhu bunu gerektirmiştir.

1968 yılı, türbanın üniversitede sorun olmasının başladığı yıldır. Kesinlikle dış bağlantılı olarak, gerici akımların ayağa kalktığı bu yıllarda, Hatice Babacan isimli bir öğrenci (AKP'nin Devlet Bakanı Ali Babacan'ın halası), 1967-1968 ders yılında, ODTÜ'den Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne geçirilmiş ve Nisan 1968'de "başörtü" taktırılmıştır. Üniversiteden uzaklaştırılan bu öğrenciye destek olmak için İlahiyat öğrencileri boykot yapmışlardır. Dinci basın boykota büyük destek vermiştir. 1968 devrimci gençlik eylemlerinin başlamasından önceki eylem budur.

Babacan olayı rastlantı sonucu gelişmiş değildir. Bunlar, soğuk savaş yıllarında Türkiye’de uygulanan ideolojik saldırının ürünüdür. Buna karşın üniversitelerde 1980’e dek türban olayından ötürü fazla sıkıntı yaşanmamıştır.

## 1980 Sonrası

Doğramacı’nın buluşu: 1980 kara devrimi başörtüyü yeniden hortlatmıştır. YÖK ve atadığı rektörler, tıpkı 1919’un rektörü Ahmet Naim Bey gibi, başörtüye destek vermişlerdir. Bu dönemde üniversitelerin başına geçirilen İhsan Doğramacı YÖK Başkanı olarak başörtüye yeni bir isim bulmuş ve **"Benim bildiğim fes yasağı var. Devrim kanunları başörtüsü yasağı var dememiş. Çağdaş örtünme biçimi olan türban takmaları mümkün"** demiştir. Böylece başörtünün adı türban olmuş ve çağdaş diye sunulmuştur. Kadınlar tarafından arada bir başa geçirilen türban, *"türban takılması mümkün"* denilerek, üniversiteli kızların sürekli taktıkları siyasi giysi parçasına döndürülmüştür. İşin aslına bakılırsa türban denilen bu örtünün gerçek türbanla uzak yakın ilgisi yoktur. O gün bu gün, Doğramacı’nın kafaları karıştıran buluşuyla türban, üniversitenin göbeğine bağdaş kurup oturmuştur.

YÖK, bazı kesimlerin baskısıyla türban için kısa aralıklarla "yasak ve serbest" şeklinde zıt kararlar almıştır. Sonunda iş çığırından çıkmıştır. 1982’de yasak, 1984’te serbest denmiştir. 1986’da yeni bir kararla serbestlik güçlendirilmiştir. 1987’de türbana yeniden yasak kararı alınmış ve bunlara uyarma cezası getirilmiştir. 1989 yılında "uyarma" cezası verilmesine ilişkin madde kaldırılmış ve tesettür yeniden serbest olmuştur. Doğramacı (1989), *"Benim bildiğim fes yasağı var. Devrim kanunları başörtüsü yasağı var dememiş..."* şeklindeki sözüyle türbancılara yeniden açık destek vermiştir. Bu arada DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, *"Kişi başını örtmek istiyorsa örtsün"* diyerek Doğramacı’ya ve türbancılara arka çıkmıştır.

Bu sözler söylenirken türbana yasal destek aranmış ve 1988’de, yeni adı türban olan başörtüyü serbest bırakan 3503 sayılı yasa çıkarılmıştır. Bu yasa Cumhurbaşkanı Kenan Evren veto etmiştir. Bu kez ANAP iktidarı işi yasa yerine yönetmelikle çözmek istemiş ve Doğramacı’ya, *"Dini inanç nedeniyle boyun ve saçlar, örtü veya türbanla kapatılabilir"* maddesini yönetmeliğe ekletmiştir. Ankara üniversitelerinden 13 öğretim üyesi bu maddenin iptali için Danıştay’a dava açmıştır. Davanın avukatlığını Prof. Dr. Muhammer Aksoy ve dokuz arkadaşı üstlenmiştir. Dava üzerine, ünlü Atatürkçülerden ve eski Eğitim Bakanı ANAP milletvekili Avni Akyol, Danıştay’ın

yönetmelik maddesini iptal edeceğini bildiğinden, davacılara, "Boşuna uğraşmayın. Aynı maddeyi yasa ile düzenleyeceğiz" diyerek caydırmak istemiştir. Nitekim, dava sürerken, 27 Aralık 1988'de YÖK yasasına eklenen 16. maddeyle türban serbest bırakılmıştır. Bu arada Danıştay da 13 öğretim üyesinin açtığı davada yönetmelik maddesini iptal etmiştir.

Çıkarılan yasanın iptali için Tüm Öğretim Üyeleri Derneği, Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açılması için SHP Başkanı Erdal İnönü'ye gitmiştir. İnönü, "Cumhurbaşkanı da bana aynı ricada bulundu, 'siz açsanız iyi olur. Açmazsanız ben açarım, dedi'. Ama biz siyaseten açmayacağız" yanıtını vermiştir. SHP dava açmayınca Kenan Evren sözünde durmuş ve Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açmıştır. Mahkeme yasayı iptal etmiştir.

Üniversitelerde başörtüyü yerleştiren YÖK Başkanını, üyelerini ve rektörleri atayan Kenan Evren, günah çıkarır gibi, yıllar sonra bir söyleşide, "Ben türban için iki defa Anayasa Mahkemesi'ne gittim, çıkan kanunu iptal ettirdim. O zaman hiçbir parti lideri bana destek olmadı. Hepsi ne olur, orası üniversite, varsın girsinler" şeklinde açıklama yapmıştır. Gerçekten o yıllarda siyasetçiler türbana yeşil ışık yakma konusunda yarışmışlardır.

### **Cumhurbaşkanının itirazı**

Yasanın iptalinden sonra yeniden arayışa giren ANAP iktidarı, YÖK'ten de destek alarak, 1990 yılında YÖK yasasına ek 17. maddeyi eklemiştir. Bu maddeyle türban yeniden yasal serbestlik kazanmıştır. Bu kez SHP uyanmış ve Anayasa Mahkemesi'ne dava açmıştır. Mahkeme, "yürürlükteki yasalar yeterli diyerek" yasayı iptal etmemiştir. Şu anda 17. madde yürürlükte ve yükseköğretim kurumlarında kılık kıyafet serbesttir (2). 1997'den beri uygulanan yasak Anayasa Mahkemesi kararlarına ve 28 Şubat'ın getirilerine dayanmaktadır. Bu maddenin iptal edilmemesi talihsizliktir ve Anayasa Mahkemesi'nde 4/7 çoğunluk oyuyla sağlanmıştır. Şimdiki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ve iki arkadaşı maddenin iptali yönünde "karşioy" yazısı yazmışlardır. 31 Temmuz 1991 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan söz konusu karşioy yazısı şöyledir:

"... Dava konusu kural yükseköğretim kurumlarında kılık kıyafeti tümüyle serbest bırakmaktadır. Bu serbesti dini inanç gereği giyilebilecek her türlü giysiyi ve bu arada niteliği ve amacı 7.3.1989 gün ve 1989/1-12 sayılı iptal kararı ile saptanan türban veya başörtüsünü de serbest bırakmayı kapsamaktadır ve evvelce iptal edilen hükümden farklı değildir. Her iki hüküm de aynı olup aynı amaca yöneliktir. "Dini inanç sebebiyle" sözcüklerinin yasa metninde yer alıp almamasının iş niteliği açısından bir önem taşımadığı ve bu söz-

*cükler kullanılmadan kıyafeti tümüyle serbest bırakmasının aynı biçimde Anayasa'ya aykırılık oluşturacağı sözü edilen iptal kararında açıkça vurgulanmıştır.*

*Yukarıda açıklanan nedenlerle, Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen bir hüküm dava konusu hükümlerle yeniden yasallaştırılmaktadır... Dava konusu 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Ek 17. maddesinin iptali gerekir. Bu gerekçelerle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz." (Selçuk Tüzün, Ahmet N. Sezer, Güven Dinçer)*

Diğer üyelere Mustafa Şahin de benzer gerekçelerle ayrıca karşıoy yazısı yazmıştır. Bugün türbanı savunanlar YÖK yasasının bu maddesine dayanmaktadırlar. Yasa açısından değerlendirildiğinde yükseköğretimde türban serbesttir. Bugün uygulanan yasak, 16. maddenin Anayasa Mahkemesi'ndeki karar gerekçelerine dayanmaktadır. Cumhurbaşkanı A. Necdet Sezer ve arkadaşlarının karşıoy gerekçeleri doğru olanı çok güzel ifade etmektedir.

Bir süre sonra 1995 yılında türbancılar başka bir hamle daha yapmışlardır. Türbanlı öğrencilerin devlet okullarında türbanlarıyla staj yapmaları sorun olunca, CHP-DYP hükümeti, YÖK yasasına Ek 23. maddeyi yasalaştırmıştır. Buradaki amaç, türbanlı öğrencilerin özel kurumlarda staj yapmalarını sağlamaktır. Bu madde 17. madde gibi yürürlükte. Söz konusu madde dünya eğitim tarihine geçecek niteliktedir. Madde hükmüne göre öğrenci, staj yapacağı kurumu kendisi seçecek ve buna, okul yönetimi karışmayacaktır. Buradaki neden, üniversite yönetiminin türbanla staj yapılabilen yerlere izin vermesini önlemektir. Bu ek maddeden asıl amaç eğitim fakültesi öğrencilerinin tarikat okullarında staj yapabilmelerini sağlamaktır. Şu anda türbanlı bir öğrenci isterse, türbana göz yuman istediği yerde, türbanlı olarak staj yapılabilir ve buna üniversite karışamaz.

## **Sonuç**

Bugün üniversitelerde bir numara sorun haline gelen türban, 12 Eylül rejimi ile YÖK ürünü olarak karşımızdadır. Görüldüğü gibi 20 yıllık ikircikli kararlar, açık ve örtülü destekler, bu işi içinden çıkılmaz yapmış ve sonunda, AKP'yi iktidar yapmıştır. Türban, 28 Şubat 1997 sürecinde hız kesmiş gibi görünse de, üniversitelerde türbancı kafada öğretim üyeleri çoğunluktadır. Ayrıca, türbana yakınlık duyan ya da eşi türbanlı profesörler rektör ve dekan olarak atanmaya devam edilmektedir. Bugün göreceli olarak YÖK bu konuda başarılı gibi görülse de, Milli Güvenlik Kurulu baskısı kalktığı anda, türban bugünkü YÖK yöneticileri eliyle yeniden hortlayacaktır.

## Kemal Gürüz YÖK'ü

YÖK, ABD'nin dayattığı gerici bir kurum olarak, kurulduğu günden beri ilerici, Atatürkçü, özellikle de sol görüşlü kişilere kapalıdır. YÖK Başkanı Gürüz, ırkçı ağırlıklı ılımlı dincilere (Türk-İslam Sentezi) her zaman yandaş olmuştur. O'nun yanında ilerici ve doğru Atatürkçüler hain, bölücü ya da komünisttir. "Varlığım Türk varlığına armağan olsun", "Tek bayrak, tek millet, tek devlet, tek dil" ve "vahabi bataklığı" gibi üniversite adamına yakışmayan ilköğretim çocukları söylemleriyle bazı çevreleri kandırmaya devam etmektedir. Üniversitelerdeki bugünkü sonuçtan, 1982'den beri YÖK sisteminin içinde olan ortamına göre hareket etmesini bilen şimdiki YÖK Başkanı sorumludur.

Şimdiye dek YÖK'e başkanlık yapan Doğramacı, Sağlam ve Gürüz, örtünmeye destek veren ırkçı ve dinci görüşe sahip çıkmışlar, destek vermişler ve kadrolarını bunlardan seçmişlerdir. Doğramacı ve Sağlam bunu açık yapmış, Kemal Gürüz ise daha kurnazca yapmaktadır. Gürüz'ün bugünkü tecimsel Atatürkçü tavrı 28 Şubat sürecinde yeni boyutlar kazanmıştır. El altından yine de türbancı ırkçı ve dinci gericiliğe arka çıkmaktadır. Aynı tavrı KTÜ'nde rektör olduğu dönemde de göstermiştir. Bu zat, üniversitelerdeki Amerikancı sistemin en güvenilir kişisidir. Sürekli üst görevlerde bulundurulması da bu nedenledir. Eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, görev süresinin uzatılmasına zarar vereceğini bile bile, kendisini yeniden atamak zorunda kalmıştır. O da, vefalı insan tavrıyla, Cumhurbaşkanı olarak bugün de Demirel'i tanımaktadır.

YÖK Başkanı, Cumhurbaşkanı Ahmet N. Sezer'e kafa tutar duruma gelmiştir. "Cumhurbaşkanı YÖK'e rica edemez diye" Danıştay'dan karar bile çıkartmıştır. Bu zat on ay sonra yeniden atanırsa şaşmamak gerekir. Atanmaması durumunda ise yeni görevi merak edilmelidir. Bizim kanımıza göre, diğer bazı önderler gibi, soluğu ABD'de alacaktır.

Kemal Gürüz, KTÜ rektörlüğünden TÜBİTAK Başkanlığı'na atandığında, aynı üniversiteden 57 öğretim üyesi, 07.12.1991 günü bir basın açıklaması yapmışlar ve Gürüz'ü şöyle anlatmışlardır:

*"... KTÜ'deki türban konusunu, zamanın Devlet Başkanına yaranmak ve bu konuda duyarlı olan diğer kimi çevrelerin gözünde kendisine prim sağlamak amacıyla tam bir politik şova dönüştürmüştür. Üniversitemizdeki içtenlikten uzak ve hukuk dışı bütün icraatlarında olduğu gibi, türban konusunda da, bu konuyu el altından destekleyen kimi çevrelerle yakın işbirliğine girerek son derece tutarsız davranmıştır..."*

Bütün bunların arkasında, Türkiye için "ılımlı İslamcı" yönetimi uygun bulan başta Amerika ve sömürgeci diğer ülkeler vardır. Arkadaki bu gücün görülmesi gerekir. Türbanı üniversitelere sokan, ABD'nin salık vermesiyle YÖK Başkanı yapılan İhsan Doğramacı'nın ağırlığının bugün de sürmesi başka bir nedene bağlanamaz. AKP'li Başbakan Abdullah Gül'ün, güvenoyu alır almaz Doğramacı'nın evine "iftar yemeğine" koşması, Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Doğramacı'dan söz ederken "Doğramacı dostumdur, Mehmet Haberal onun emaneti" demesi sıradan bir sonuç değildir. "Üniversiteleri idari ve akademik özerkliğe kavuşturacağız" diyen bir Parti'nin Başbakanının, üniversite özerkliğine amansız karşı duran Doğramacı'yla bu kadar dost olması herkesi düşündürmelidir.

Bundan sonra da durum ne olacaktır? Türkiye'nin başına musallat olan kara bulut böyle giderse herkesin başına çörekleneyecektir. Cumhuriyet'le hesaplaşma başlayacak, tarikat, dış güç ve siyaset birlikteliği, bugünleri de aratır hale gelecektir. AKP, türban yasağını geçmişte olduğu gibi CHP desteğiyle çözmeye çalışacaktır. 1950'de Demokrat Parti'ye destek vererek Arapça ezanı sağlayan CHP, dileriz türbanda aynı yanlışa düşmez.

Kamu kurumlarında ve her derecedeki okullarda türban serbestliğine, hangi görüşten olursa olsun, her yurттаş karşı durmalıdır. Dini inanç nedeniyle türban takılması son sınır değildir. Bunun arkası gelecektir. Bu konuda siyasal partilere güvenmek yanlış olur. Siyasalere kalırsa türban olayı çözülmez tersine körüklenir. Türban olayının yeni yeni belirmeye başladığı 1969 yılında Nadir Nadi'nin yazdığı yazıdan aldığımız alıntı gerçeği çok güzel yansıtmaktadır (7):

*"... Çok partili hayata geçişimizden bu yana Türkiye'de bağnazlık rüzgarını üfleyenler, daima politikacılar, çıkarıcı çevreler ve bir ölçüde yurdumuzu vasilik altında bulundurmak isteyen yabancı güçler olmuştur..."*

Türban gerçeğini ve yazımızın özetini en güzel bu söz anlatmaktadır. Politikacılar, çıkarıcılar ve yabancı güçler aradan çekilse, bağnazlık rüzgarını üflemeseler, bu toplum, süreç içinde türban olayını kendiliğinden çözecektir. Bu görüşümüzü Nadir Nadi'nin aynı yazıdaki görüşleriyle paylaşmak istiyoruz:

*"Türk halkının bağnaz olduğu sık sık söylenir. Bu inancı paylaşan aydınlarımız da aramızda eksik değildir. Oysa halkımızın bağnazlığı iddiasının çürüklüğünü yakın geçmişimiz hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek bir kesinlikle ispatlamaktadır.*

*Acaba Atatürk göze aldığı devrimleri başka bir ülkenin halkı ile el ele vererek mi başardı? Bu ulusun çocukları koyu bağnaz, her türlü yenilikten kaçtı-*

*nan, gözü dönmüş bir gerici kalabalığından ibaret olsa idi, o devrimleri değil başarmak, hayal etmek bile kimin aklından geçirdi. Atatürk, devrimleri yürütmek için top tüfek kullanmamış, binlerce on binlerce vatandaşı zindanlara atmamış, tam tersine bunlardan çoğunu halkın gözü önünde, halk sevgisine dayanarak açık alınla ilan etmiştir"*

Nadir Nadi'nin bu sözlerine katılmamak olası mı? Yeter ki dış güçler, siyasi ve işbirlikçi türbancıların bağnazlık rüzgarını üflemeleri dursun!

### **Kaynaklar**

Sabiha Sertel: **Kız Darülfünunu Meselesi**. Büyük Mecmua No:5, 1919

Tahir Hatiboğlu, **Türkiye Üniversite Tarihi**. 2. Baskı. Selvi Yayınevi, 2000

Meriç Velidedeoğlu: Yaratılan Türban Fırtınası. **Cumhuriyet Gazetesi**, 05. 06. 03

Bahattin Baysal: **Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılında Kimya Bilimi**. TÜBA Yayını, 1999

İrene Melikoff: **Milliyet Gazetesi**, 5. 06. 2003

Mahmut Övür ve ark: Çarşıftan Türbana. **Sabah Gazetesi**, 29 Kasım 2002

Nadir Nadi: **Cumhuriyet Gazetesi**, 30 Mayıs 1969.